

Armoede en seksueel & gendergerelateerd geweld (SGBV)

Feiten en cijfers achter de aanbevelingen van het Nederlandse maatschappelijk middenveld voor CSW68

SGBV hangt samen met armoede. Vrouwen en (jonge) meiden in armoede lopen meer risico om slachtoffer te worden van SGBV. Dit is dan ook een groot obstakel in de strijd tegen armoede: het ondermijnt de ontwikkeling en de opbouw van sterke democratieën en rechtvaardige, vreedzame samenlevingen. Daarnaast beperkt het vrouwen en (jonge) meiden in hun lichamelijke integriteit en veiligheid, hun toegang tot voorzieningen en hun deelname aan onderwijs, arbeidsmarkt en het politieke en openbare leven.

Wat is de CSW?

CSW staat voor Commission on the Status of Women. Dit is de vrouwen-top van de Verenigde Naties, een soort vergadering over de positie van vrouwen en meisjes wereldwijd.

Elk jaar in maart komen landen van over de hele wereld in New York bij elkaar voor deze vergadering. Hier bespreken ze hoe het gaat met gelijkheid en de rechten van vrouwen en meisjes. En wat ze gaan doen om dit te verbeteren.

Deze afspraken leggen de landen vast in een slotverklaring, de zogeheten 'agreed conclusions'.

De CSW is opgericht in 1946 en de eerste bijeenkomst was in 1947. Dit jaar is het de 68e keer dat de CSW plaatsvindt.

Het thema van de 68e CSW is: "Het versnellen van gendergelijkheid en verbeteren van de positie van alle vrouwen en meisjes door het aanpakken van armoede en versterken van instellingen en financiering vanuit een genderperspectief."

Atria en WO=MEN werken samen aan het bij elkaar brengen van de inbreng vanuit het maatschappelijk middenveld naar de Nederlandse overheidsdelegatie voor de CSW.

Waar staan we?

- 35% van de vrouwen wereldwijd heeft online en/of offline fysiek en/of seksueel geweld ervaren. (1)
- 45% van de Nederlandse vrouwen geeft aan sinds haar vijftiende levensjaar slachtoffer te zijn geworden van lichamelijk of seksueel geweld. (2)
- 7% van de vrouwen wereldwijd is seksueel misbruikt door iemand anders dan hun partner. (1) Seksueel misbruik door partners is moeilijk te berekenen, omdat vrouwen daar minder vaak melding van doen.
- 38% van de moorden op vrouwen wereldwijd wordt gepleegd door de partner. (1)
- 200 miljoen vrouwen hebben te maken gehad met vrouwelijke genitale verminking/besnijdenis. (1)

Dit zijn onze speerpunten voor de 68e CSW

- Erken economisch geweld en financiële onderdrukking als vormen van seksueel en gender gerelateerd geweld.
- Maak risicofactoren van SGBV inzichtelijk ter preventie.
- Faciliteer het toegankelijk en veilig rapporteren van SGBV.
- Bescherm de allerarmste, gemarginaliseerde en gestigmatiseerde groepen, inclusief de LHBTI+ gemeenschap, tegen SGBV.
- Maak de prevalentie van SGBV inzichtelijk met representatieve data.

Deze speerpunten zijn tot stand gekomen met inbreng vanuit ruim 25 maatschappelijke organisaties in Nederland. Klik [hier](#) voor onze uitgebreide aanbevelingen.

Wat is SGBV?

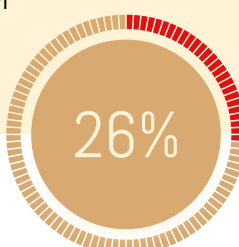
Seksueel- en gendergerelateerd geweld is geweld dat tegen een persoon is gericht vanwege diens gender of geslacht, of geweld dat personen van een bepaald geslacht onevenredig treft. Het kan gaan om fysieke schade, seksuele schade, psychologisch, economische schade of lijden. Hieronder vallen ook bedreigingen met dergelijke daden, dwang of willekeurige vrijheidsberoving, ongeacht of deze in het openbaar of in het privéleven plaatsvindt. Het kan ook online plaatsvinden. (7)

Risicofactoren in kaart

SGBV heeft niet alleen een grote impact op de overlevenden van geweld en hun families, maar zorgt ook voor aanzienlijke sociale en economische kosten. In sommige landen wordt geschat dat geweld tegen vrouwen landen tot 3,7% van het BBP kost - meer dan het dubbele van wat de meeste regeringen aan onderwijs uitgeven. (1)

Het terugdringen van geweld tegen vrouwen en (jonge) meiden vereist een gemeenschapsgerichte, veelzijdige aanpak en duurzame betrokkenheid met meerdere belanghebbenden. De effectiefste initiatieven pakken de onderliggende risicofactoren voor geweld aan, waaronder sociale normen met betrekking tot gendernormen en de normalisering van geweld.

Het meeste geweld tegen vrouwen wordt gepleegd door huidige of voormalige echtgenoten of intieme partners. Ruim 640 miljoen of 26 procent van de vrouwen van 15 jaar en ouder is het slachtoffer geweest van SGBV. (3)

26%

Gendergerelateerd geweld kent geen sociale of economische grenzen. Dit betekent dat het vrouwen en (jonge) meiden van alle sociaal-economische achtergronden, etniciteit, religies, culturele achtergronden en seksualiteiten treft.

Erken economisch geweld

Economisch geweld komt veelvuldig voor. Alleen al in de EU heeft ca. 12% van de vrouwen en meisjes sinds haar vijftiende te maken gehad met economisch geweld door een partner. Dit kan meerdere vormen aannemen, bijvoorbeeld het niet mogen werken, geen bankrekening mogen nemen of financiële onderdrukking. (4)

Deze vormen moeten worden erkend als SGBV, aangezien deze vormen van geweld een aanzienlijke impact op de financiële positie en bestaanszekerheid van vrouwen hebben. Op die manier kunnen er wettelijke kaders worden opgesteld om dit geweld aan te pakken.

Het belang van data

Onze huidige manier van dataverzameling geeft ons te weinig inzicht in de verschillende dimensies van armoede en geweld. Zo schieten de registratie en dataverzameling van bijvoorbeeld seksueel geweld en [femicide](#) tekort, waardoor er weinig interventiemogelijkheden zijn. (5)

Om meer inzicht te krijgen in de gender dimensies van armoede, hebben we representatieve, gender-uitgesplitste en intersectionele data over armoede en geweld nodig. Om goede vergelijkingen te kunnen maken in die data tussen landen, regio's en verschillende jaren, is het belangrijk om gestandaardiseerde methodes te creëren en hanteren, en een gedeeld meetkader te implementeren voor alle vormen van gendergerelateerd geweld, inclusief femicide. Alleen op deze manier kunnen we een goed inzicht krijgen in de daadwerkelijke cijfers.

Slachtoffers van geweld moeten toegang hebben tot opvanghuizen, psychologische hulp en gratis juridische bijstand.

Veilig en toegankelijk rapporteren

Minder dan 40 procent van de mensen die SGBV ervaart, zoekt op welke manier dan ook hulp, vaak uit angst voor represailles, een gebrek aan bewustzijn over geweld, of institutionele genderstereotypes en discriminatie. (6) In de meeste landen waar gegevens over dit onderwerp beschikbaar zijn, kijken de meeste vrouwen die hulp zoeken naar familie en vrienden, en slechts weinigen naar formele instellingen, zoals de politie en de gezondheidszorg. Minder dan 10 procent van de hulpvragers meldde zich bij de politie. (6)

Het is van essentieel belang dat vrouwen in staat worden gesteld veilig en toegankelijk te kunnen rapporteren. Zorg voor toegang tot ondersteuning en hulpbronnen voor slachtoffers en plegers. Slachtoffers van geweld moeten toegang hebben tot opvanghuizen, psychologische hulp en juridisch advies. Het betrekken van plegers en het bevorderen van positieve mannelijkheid is ook belangrijk om geweld te voorkomen.

Bronnen

1. World Bank. (2019). Gender-Based Violence (Violence against Women and Girls).
2. Centraal Bureau voor de Statistiek. (2023). Prevalentiemonitor Huiselijk Geweld en Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag 2022.
3. UN Women. (2023). Facts and Figures: Ending Violence Against Women.
4. European Institute for Gender Equality. (2023). Understanding Economic Violence against Women.
5. European Institute for Gender Equality. (2021). Defining and identifying femicide: a literature review.
6. Oxfam. (2021.) Community Perceptions of Sexual and Gender Based Violence.
7. Council of Europe. What is Gender Based Violence?

Kennisinstituut
voor Emancipatie en
Vrouwengeschiedenis

Colofon

© Tekst en vormgeving: Atria
Illustraties: Canva

Atria en WO=MEN coördineren samen de inbreng vanuit het maatschappelijk middenveld naar de Nederlandse overheidsdelegatie voor de Commission on the Status of Women.

E: info@atria.nl